

žalobcovu žalobu navzájem odmítnouti. Rekursní soud uložil prvnímu soudu, aby nehledě k důvodu, pro který žalobu navzájem odmítl, dále ve věci podle zákona jednal a znova rozhodl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení soudu první stolice.

#### Důvody:

Rekursní soud napadeným usnesením podle doslovu sice rozsudek správně usnesení prvního soudu zrušil, vrátiv mu spor s příkazem, aby nehledě k důvodu, pro který žalobu navzájem odmítl, ve věci dále po zákonu jednal a znova rozhodl, ve skutečnosti však změnil žalobu navzájem odmítající rozsudek, správně usnesení prvního soudu, který nemá již jednati a znova rozhodnouti o otázce přípustnosti žaloby navzájem, nýbrž jednati o ní věcně.

Nelze tu tudíž užiti předpisu druhého odstavce § 527 c. ř. s. a dovolací rekurs je přípustný, třebaž nebyla zrušovacímu usnesení vyhrazena právní moc. Není však oprávněn.

Podle předpisu § 2 nař. min. spravedlnosti ze dne 9. prosince 1897, č. 283 ř. z., upravujícího řízení ve sporných věcech manželských, jest s návrhem žalovaného manžela, učiněným za sporu rozvodového na vyslovení rozvodu manželství z viny druhého, žalujícího manžela, naložiti jako se žalobou. Možno proto k dalšímu odůvodnění onoho návrhu jako žaloby, kterou jest podle její právní povahy posuzovati jako žalobu navzájem (§ 96 j. n., § 233, odst. 2, c. ř. s., srov. č. 904, 9469 a 16937 Sb. n. s.), — když k výroku o vině té neb oné strany v řízení rozvodovém musí soud podle ustanovení § 12 dvor. dekretu ze dne 23. srpna 1819, č. 1595 Sb. z. a n. a § 6 uved. min. nař. rozhodnouti z úřadu, a to na podkladě výsledku celého jednání a dokazování —, přednáseti ve smyslu § 179, odst. 1, § 180, odst. 2 a § 193, odst. 1 a 2, c. ř. s. až do konce ústního jednání nová, k předmětu tohoto jednání, t. j. objasnění viny té neb oné ze sporných stran na rozvodu se vztažující skutková tvrzení a průvodní prostředky.

Z toho plyne, že byl-li za sporu rozvodového učiněn žalovanou stranou návrh na vyslovení rozvodu z viny žalující, jeví se žalovanou stranou učiněné podání další nové samostatné žaloby navzájem s hlediska zahájeného již sporu nepřipustným.

Právem tudíž odmítl první soud jako nepřipustnou novou samostatnou žalobu navzájem, podanou před konečným rozhodnutím sporu v první stolici žalovaným, který před tím již v žalobní odpovědi navrhoval vyslovení rozvodu z viny žalující manželky, třebaž tak učinil první soud z jiných důvodů.

Dovolacímu rekursu žalobkyně bylo proto přiznati úspěch.

#### Čís. 17241.

**Nekalá soutěž (zák. č. 111/1927 Sb. z. a n.).**

**Pokud v ustanovení dodávkových smluv o zřízení domovních přípojek elektrárnou a o výhradě vlastnictví k nim a v tom, že elektrárna trvala na tomto ustanovení jako na podmínce pro připojení smluvníka na ven-**

kovní elektrické vedení, nelze spatřovati ani zneužití výsadního postavení elektrárny na újmu soutěžitelů, zejména soukromých instalatérů, ani šikánu podle § 1295, odst. 2, obč. zák., jež by odporovala dobrým mravům soutěže podle § 1 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n.

Při posouzení této otázky jest přihlížeti ke všem okolnostem jednotlivého případu a k tomu, co elektrárna k vysvětlení postupu uvádí.

Nejde na vrub elektrárny, že odběratelé elektrického proudu vyvozuji z uvedeného ustanovení dodávkových smluv nepříznivý závěr co do schopnosti a způsobilosti soukromých instalatérů.

(Rozh. ze dne 24. února 1939, Rv II 324/38.)

Srov. rozh. č. 11742 Sb. n. s.

Žalovaná protokolovaná akciová společnost, jejímž účelem podle znění stanov jest zřizovati a provozovati všeužitečné elektrárenské podniky podle § 4 zák. ze dne 23. července 1919, č. 438 Sb. z. a n. a jež podléhá jako všeužitečný elektrárenský podnik předpisům vlád. nař. ze dne 25. října 1920, č. 612 Sb. z. a n., jímž se provádí řečený zákon o státní podpoře při zahájení soustavné elektrisace, zejména i předpisy § 2 uved. vlád. nař., který stanoví, že prohlásí-li ministerstvo veřejných prací podnik za všeužitečný, vyměří mu výměrem práva a povinnosti, zejména pod č. 8: trpěti, aby soukromé instalace, jež se připojují na vedení všeužitečného podniku, směl prováděti každý k tomu oprávněný živnostník neb závod, bez újmy práv nabytých —, odmítla připojení na své venkovní hlavní vedení přípojku provedenou žalobcem, koncesovaným elektrotechnikem, u Františka K., rolníka v P., kde žalovaná provedla elektrisaci, a to ne snad z důvodů technických, ale výhradně proto, že podle svých připojovacích a zadávacích podmínek provádí domovní přípojky sama, což také Františku K. oznámila s tím, že ho zapojí na své venkovní vedení jen tehdy, dá-li si přípojku zhotoviti od ní, kdežto že přípojka žalobcem zhotovená zůstane nepoužita. František K. dal si pak skutečně přípojku od žalované zhotoviti a žalovaná ho teprve potom na své vedení zapojila, přes to, že před tím zadal žalobci zařízení motorového vedení od venkovního vedení až po stodolu s dodáním stupačky a skříně s počítadlem, počítaje v to uzemnění mimo zapojení na sloupě za účtovanou částku 271 Kč a že žalobce tyto instalační práce řádně provedl, zejména pořídil přípojky a ohlásil to řádně příslušné okresní správě. Tvrdě, že žalovaná předložila Františku K. a že předkládá i všem svým konsumentům písemné podmínky o dodávce elektrického proudu, v nichž pod A) odst. 7 uved. podmínek jest ustanoveno, že přípojka jest vlastnictvím Z. elektráren, které ji svým normalisovaným materiálem zřizují, domáhá se žalobce, aby bylo uznáno právem, že žalovaná je povinna 1. zdržeti se jakéhokoliv jednání, jímž, zejména výhradou vlastního provádění celých domovních přípojek až k elektroměru neb omezovači, a tudíž i uvnitř budov soukromých ve svých podmínkách pro dodávku a odběr elektřiny, odpíráním připojení na svá elektrická vedení

a tím i odpráním dodávky proudu, nutí odběratele elektrické energie jí vyráběné k tomu, aby si dali prováděti instalace, zejména domovní přípojky i stupačky uvnitř budov výhradně stranou žalovanou, 2. vypustiti ze svých písemných podmínek pro dodávku a odběr elektřiny ustanovení, odsazené pod »A Všeobecné podmínky«, podle něhož přípojky, které žalovaná strana označuje tamtéž jako část vedení od sítě až k elektroměru nebo omezovači, tedy i uvnitř budov soukromých, zřizuje svým normalisovaným materiálem výhradně žalovaná, 3. nahraditi žalobci škodu 20.000 Kč s přísl. Žalovaná namítla mimo jiné, že domovní přípojky, o něž jde, jsou vlastnictvím žalované společnosti, která je svým normalisovaným materiálem zřizuje vlastním nákladem, opravuje a udržuje; odběratel pouze přispívá částečně na udržovací náklady; jestliže tudíž žalovaná trvá na tom, že tuto svou přípojku, tvořící součást její rozvodné sítě, sama si provede a provedení nezadá jiným podnikatelům nemajícím žádného nároku na zadání stavby této přípojky, nemůže býti proto napadána pro nekalou soutěž; žalobce neprávem se odvolává na ustanovení § 2 vlád. nař. č. 612/1920 Sb. z. a n., stanovící pod č. 8, že žalovaná jako všeužitečný podnik má trpěti, aby soukromé instalace, které se připojují na její vedení, směl prováděti každý k tomu oprávněný živnostník nebo závod; přípojky, o které jde, nejsou žádnými soukromými instalacemi, nýbrž jsou součástí její sekundární sítě a jsou stejně jako síť jejím vlastnictvím, které stejně jako přípojku udržuje ve stavu provozu schopném vlastním nákladem, stejně jako celou sekundární síť; poukazuje na normy ESČ. 32 a) (normy Elektrotechnického svazu čsl.), kde v odst. 4 je definována přípojka jako součást vlastnictví podniku a jako část odbočky od uličního vedení k odběrateli, a to až k počítadlu, počítadlo samo i pojistky před ním v to počítajíc, u velkých zařízení část až za hlavní zaplombovanou pojistku v budově; podnik přípojku zřídí a udržuje a odběratel na ni přispívá podle zvláštních podmínek podniku; avšak již z důvodu technických a provozních je naprosto nutno, aby celé elektrovodné zařízení až k onomu místu, kde se efektuje prodej proudu a kde se odebraná energie naměří, tedy až k počítadlu, bylo pod její kontrolou, což je možné jen tenkrát, je-li přípojka jejím vlastnictvím; podmínky dodávky a odběru elektřiny nízkého napětí, jak je předkládá žalovaná svým konsumentům a zejména také obcím, neodporují nikterak výnosu ministerstva veřejných prací a byly ostatně také vydány v časopise »Elektris«, takže jsou i žalobci známy; co do rozporu, co třeba rozuměti instalací soukromou a přívodnou sítí a jejími součástkami, poukazuje na odstavec 5 normy ESČ. 32 a), kde je výslovně stanoveno, že rozvodné zařízení za elektroměrem neb hlavní zaplombovanou pojistkou jest vlastnictvím odběratele, který jeho provedení neb rozšíření může zadati kterémukoliv úředně oprávněnému elektrotechnickému závodu; to, co jest před elektroměrem, tedy i domovní přípojka, není soukromou instalací, stejně také deska i s počítadlem, nýbrž součástí rozvodné sítě. Tomu výkladu neodporuje ani ustanovení odst. 8, § 2 vlád. nař. č. 612/1920 Sb. z. a n.; ony podmínky byly známy jak žalobci, tak i Františku K., který vlastnoručně podepsal přihlášku na odběr svtěelného proudu a na této přihlášce jsou také veškeré podmínky

dodávky elektrické energie uvedeny; ostatně také obec P. znala všechny tyto podmínky, když s ní byla elektrisace obce dojednána; ježto tudíž František K. nedodržel zadávacích podmínek, odepřela ho žalovaná zapojiti na svou rozvodnou síť a žalobce uvědomila dopisem, že Františka K. zapojí jen tehdy, když si přípojku nechá zhotoviti od ní a tomu pak František K. vyhověl. Žalobu zamítly soudy všech tří stolic, nejvyšší soud z těchto

#### důvodů:

Věc jest posouditi výhradně s hlediska předpisů zákona proti nekalé soutěži a zkoumati, zda se žalovaná pozastaveným jednáním dostala do sporu s dobrými mravy soutěže a zda tímto jednáním mohou býti poškozeni soutěžitelé, jimiž jsou v souzeném případě soukromí instalatéri, k nimž náleží také žalobce.

Nekalé jednání žalované spatřuje žalobce v tom, že žalovaná předkládá svým spotřebitelům (konsumentům) písemné podmínky o dodávce proudu, v nichž pod A, 7. odst. shora, jest uvedeno: »Přípojka jest vlastnictvím Z. elektráren, které ji svým normalisovaným materiálem zřizují«, dále že žalovaná trvá na tom, aby byla uvedena podmínka splněna, a že zejména v případě Františka F., u něhož žalobce provedl zařízení motorového vedení až po stodolu s dodávkou stupačky a skříně s počítadlem mimo zapojení na sloupu, žalovaná odepřela připojiti toto zařízení na své venkovní hlavní vedení, dovolávajíc se zadávacích podmínek, a že byla ochotna k připojení jediné tehdy, jestliže si dá přípojku zhotoviti od ní, a že ho pak skutečně na své vedení zapojila, když oné podmínce vyhověl. Žalobce se domáhá toho, aby jednak bylo žalované uloženo vypustiti z dodávkových podmínek ustanovení, podle něhož přípojky, které žalovaná označuje tam jako část vedení od sítě až k elektroměru neb omezovači — tudíž uvnitř budov soukromých — zřizuje svým normalisovaným materiálem výhradně žalovaná; dále aby se žalovaná zdržela jakéhokoliv jednání, jímž nutí odběratele elektrické energie jí vyráběné k tomu, aby si dali prováděti soukromé instalace, zejména domovní přípojky a stupačky uvnitř budov výhradně žalovanou. Při tom příkladmo uvádí v petitu jako případy takového jednání výhradu vlastního provádění celých domovních přípojek až k elektroměru neb omezovači a tudíž i uvnitř budov soukromých, dále odepírání zapojení na elektrické vedení a tím také odběru elektřiny.

Žalobce míní, že shora výličeným způsobem žalovaná zneužívá svého postavení držitelky faktického monopolu v dodávání elektrického proudu ve své oblasti, nutíc odběratele, aby si dali soukromé instalace provést od ní, chtějí-li vůbec dosáhnouti zapojení na její venkovní elektrické vedení, a to za cenu jí diktovanou, aby tak rozhojnili její zisk. Tímto jednáním prý žalovaná nejen ohrozila žalobce, nýbrž ho také skutečně poškodila, protože prý odběratelé za těch okolností odmítali zadati instalátérské práce žalobci, prohlašující, že jeho práce nejsou patrně řádně provedeny, když je žalovaná odpírá převzít, ačkoliv jeho práce byly technicky bezvadné a byly provedeny řádně podle objednávky a podle předpisů ESČ. k úplné spokojenosti objednatelově.

V souzeném případě lze poukázati k důvodům uvedeným v rozhodnutí nejvyššího soudu, uveřejněném pod čís. 11742 Sb. n. s., z nichž lze dovoditi, že by nebylo v souhlasu s dobrými mravy soutěže, kdyby žalovaná jako majitelka všeužitečného podniku skutečně zneužívala svého postavení jako elektrárna na úkor soutěžitelů, jmenovitě soukromých podnikatelů instalatérských; kdyby tomu tak bylo, nešlo by již o soutěž toliko nepohodlnou a tíživou, nýbrž právě o soutěž nekalou. Půjde tedy i v souzené věci opět jen o to, zda skutečně o žalované říci s plnou bezpečností, že svými podmínkami a tím, že na nich trvala, skutečně zneužila svého mimořádného postavení na úkor soutěžitelů. Při posouzení této otázky nutno přihlížeti k všem okolnostem souzeného případu a zejména také k tomu, co uvádí žalovaná k vysvětlení svého postupu vůbec a jmenovitě k postupu v případě Františka K., který byl přímým popudem k zahájení souzeného sporu. Lze souhlasiti se žalobcem, že by s hlediska zákona proti nekalé soutěži nemusilo býti právě rozhodující, zda žalovaná byla oprávněna odepřítí zapojení s hlediska předpisů § 2 č. 8 vlád. nař. č. 612/1920 Sb. z. a n. proto, že ono zavedení přípojky až k počítadlu nelze uznati za instalaci soukromou, nýbrž za součást jejího vedení. Neboť i přes to mohlo by za jistých okolností odporovati dobrým mravům soutěže, kdyby žalovaná na podmínkách smlouvy v tom směru trvala, kdyby totiž učinila tak zřejmě z důvodů zcela malicherných a na škodu soutěžitelů, takže by její jednání bylo lze posouditi jako šikánu ve smyslu § 1295, odst. 2, obč. zák. a jako jednání, jež by nebylo ani v souhlasu s dobrými mravy soutěže, jak je má na zřeteli § 1 zák. proti nekalé soutěži, čili kdyby také v souzeném případě nešlo ve skutečnosti o nic jiného, než právě zase jenom o zneužití výsadního postavení žalované.

Posuzuje-li se věc s toho hlediska, nelze však uznati, že v souzené věci skutečně jde na straně žalované o nějaké zneužití výsadního postavení jako elektrárny. Ze skutkových okolností, které žalobce k doložení opačného svého názoru uvádí, nelze tak zcela bezpečně a jednoznačně usouditi. Především jest v této souvislosti poukázati k žalobnímu petitu, který je v podstatě širší než jednání v žalobě pozastavené; vychází se v něm z toho, jakoby žalovaná nutila odběratele k tomu, aby si dali od ní prováděti soukromé instalace, což by samo o sobě mohlo vésti k domněnce, že si chce žalovaná vyhraditi nekalým způsobem na úkor soutěžitelů soukromé instalace vůbec, tedy v širší míře, než jak vyplývá ze znění podmínek, kde se mluví pouze o přípojce, což se — ovšem jen speciální případ — projevuje i v žalobní prosbě. V souzeném případě nejde o nějaké soukromé instalace, u nichž by o této jejich povaze nebylo ani vůbec a ani mezi stranami pochybnosti, nýbrž jde pouze o to, že si žalovaná klade za podmínku smlouvy zřídití přípojku svým normalisovaným materiálem, která má býti jejím vlastnictvím. Není sporu o tom, že tu jde toliko o vedení až k počítadlu a o počítadlo, když stupačky nepadají tu hrubě ani na váhu. O vlastní soukromé instalaci, ať uvnitř budovy nebo mimo ni, tu nejde. Netřeba zde tedy řešiti ani otázku, o niž šlo v drážďanském případě, publikovaném u Rosenthala, k němuž poukazoval žalobce, kde totiž skutečně šlo o to, že všeužitečný

podnik elektrárenský chtěl svými podmínkami strhnouti na sebe také ony soukromé instalace a chtěl tak ze soutěže vyloučiti soutěžitele, kteří byli právě odkázáni jen na takové práce. O nic takového v souzené věci nejde, a to ani co do rozsahu ani co do povahy příslušných prací, jež si žalovaná vyhrazovala.

Není pochybnosti o tom, že si žalovaná jako smluvkyně dodávkových smluv mohla učiniti ve smlouvě různé výhrady, jež by se mohly dotknouti i zájmů soutěžitelů, tak na příklad již při určení odběrných cen, stanovení určitých poplatků nebo požadování hotovostí jako kauce a j., kde by tyto podmínky, jakož i z nich vysvítající výhodnost nebo nevýhodnost odběrných cen mohly nepřímo působiti také na rozmnožení počtu odběratelů a tím nepřímo též na možnost výdělku soutěžitelů. Taková smluvní ustanovení nebylo by možno všeobecně uznati za nedovolená snad s hlediska dobrých mravů soutěže a o sobě nelze tedy uznati za nedovolenou ani onu smluvní výhradu o přípojce. Žalovaná se dovolává toho, že je k uvedené výhradě oprávněna podle řečeného již ustanovení § 2 č. 8 vl. nař. č. 612/1920 Sb. z. a n., a že v řízení, které bylo k žalobcově stížnosti zavedeno u příslušného správního úřadu, bylo její stanovisko uznáno za správné. Mimo to však se k odůvodnění svého stanoviska stran výhrady o přípojce dovolává okolností a důvodů velice podstatných po stránce technické a provozní, jak je o tom pojednáno ve skutkovém ději rozsudku procesního soudu. Ony důvody nelze beze všeho nechat bez povšimnutí nebo je odmítnouti jako zcela bezvýznamné. Žalovaná tu vyvrátila zejména i žalobcovo tvrzení, jako by odběratelům diktovala nepřiměřeně vysoké ceny a jako by jednala jen k svému obohacení nebo k obohacení svých vedoucích úředníků, z čehož žalobce dovůzoval nekalost jejího jednání a k čemuž se však v dovolání již nevrací. Ba vyložila také, jak se věc měla v případě Františka K., kde jak onoho odběratele, tak žalobce samého upozornila na své zásadní stanovisko a kde pak skutečně vyvodila důsledky z jednání odběratelé, když ani on ani žalobce na její upozornění od svého stanoviska neustoupili a když potom nezbývalo než učiniti věc předmětem soudního řízení a rozhodnutí. Za těch okolností nemůže žalobce dovůzovati nic ve svůj prospěch ani z toho, že žalovaná v souzeném případě odepřela zapojení, ačkoliv již přípojka žalobcem zařízená byla hotova.

Jestliže však tu není zneužití výsadní posice žalované elektrárny a tedy žádné šikány na její straně ani co do obsahu podmínek o přípojce, ani co do důsledků, které z nich žalovaná vyvodila, není žalobní prosba oprávněna. Zjištěné skutečnosti neposkytují postačujícího podkladu pro závěr, že se žalovaná trvající na svém právu dopustila jednání, které bylo způsobilé poškoditi soutěžitele. Nemohlo by jíti na její vrub, kdyby si snad odběratelé význam stanoviska žalované co do schopností nebo způsobilosti žalobcovy vykládali tak, jak to uvádí žalobce, že by totiž odmítali nabídky jeho práce proto, že snad podle jejich názoru nemohly býti řádně provedeny, když je žalovaná odpírala zapojit na vedení. Že si to odběratelé skutečně tak vykládali a že tak činili důvodně, nebylo ovšem dokázáno.

Pouze to, že snad některé jiné elektrárny postupují jinak, není rozhodující v otázce, zda žalovaná svého postavení zneužívá, trvá-li ze svých důvodů na svých podmínkách. Nerozhoduje ani to, zda a proč si žalovaná opatřila koncesi k provádění soukromých instalací, dále jak ty nebo jiné otázky byly ve správním řízení posouzeny příslušnými úřady správními. Nejde tu ovšem ani o zájmy odběratelů, kteří by své zájmy mohli uplatnit sami příslušnou cestou.

### Čís. 17242.

#### K § 42 j. n.

**Prohlášení řízení za zmatečné k návrhu ministerstva spravedlnosti (§ 42, odst. 2, j. n.), ježto tuzemský soud rozhodl, že dítě, jež jest polským státním příslušníkem, není manželského původu (čl. 9 úmluvy mezi republikou Československou a Polskou č. 5/1926 Sb. z. a n.).**

(Rozh. ze dne 24. února 1939, N II 18/39.)

Srov. rozh. č. 9489 Sb. n. s.

Krajský soud v M. O. uznal pravoplatným rozsudkem, že nezletilá Anna Helena S., narozená 3. května 1925, zapsaná do matriky řím. kat. farního úřadu v S. O. (v Č.-S. republice) pod jménem Anna Helena S., není manželskou dcerou Josefa S., že žalovaný je povinen to uznati a svoliti k tomu, aby příslušný zápis v matrice narozených u farního úřadu řím. kat. v S. O. byl opraven. Jak bylo dodatečně vyšetřeno, byla nezlet. Anna Helena S. podle zprávy polského konsulátu v M. O. ze dne 8. července 1938 polskou státní příslušnicí.

Nejvyšší soud vyslovil k návrhu ministerstva spravedlnosti zmateční řízení.

#### Důvody:

Podle čl. 9 č. 1 smlouvy mezi Československou republikou a republikou Polskou ze dne 6. března 1925 (č. 5 z r. 1926 Sb. z. a n.) náležejí spory o manželský původ dítěte před úřady onoho ze smluvních států, jehož dítě je státním příslušníkem.

Nesmějí proto česko-slovenské soudy rozhodovati za účinnosti uvedené smlouvy o manželském původu dítěte, které jest polským státním příslušníkem (srovnej plenární rozhodnutí č. 9489 Sb. n. s. v důvodech).

Krajský soud v M. O. provedl tudíž řízení v právní věci, která jest odňata tuzemskému soudnictví a pro kterou byl nezhojitelně nepřisluný.

Tato vada vyšla najevo teprve po pravoplatně skončeném řízení a není tu v příčině důvodu zmatečnosti řádné závazné rozhodnutí, jež by překáželo výroku podle § 42, odst. 2, j. n.